

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Stanisław Jarosz

Warszawa, 9 kwietnia 2009 r.

P/08/061
KGP-41009-1/09

Pan
Michael Patrick Waligórski

Prezes
Państwowej Agencji
Atomistyki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Państwowej Agencji Atomistyki³, kontrolę wykonania budżetu państwa w 2008 r. w części 68.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 31 marca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2008 r. w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.

1. W 2008 r. zrealizowane w części 68 – PAA dochody budżetowe wynosiły 127,8 tys. zł. Agencja nie planowała tych dochodów ze względu na brak możliwości przewidywania lub trudności w oszacowaniu ich wielkości. Główne tytuły zrealizowanych dochodów

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Dalej PAA lub Agencja.

to zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości w kwocie 17,4 tys. zł (§ 2910), wpływy z różnych dochodów w kwocie 18,8 tys. zł (§ 0970), wpływy do budżetu nadwyżki dochodów własnych w kwocie 83,5 tys. zł (§ 2400).

W stosunku do 2007 r. dochody budżetu państwa zrealizowane przez PAA w 2008 r. były wyższe o 123,9 tys. zł (wykonanie w 2007 r. wynosiło 3,9 tys. zł). Wynikało to głównie z faktu uzyskania w 2008 r. dochodów, które nie wystąpiły w roku 2007 (nadwyżka dochodów własnych i zwrot dotacji).

Dochody budżetowe gromadzone na rachunku bankowym Agencji były przekazywane na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa w Ministerstwie Finansów w terminach określonych w § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*⁴.

2. W *ustawie budżetowej na rok 2008*⁵ wydatki budżetowe Agencji ustalono w wysokości 89 823 tys. zł. W ciągu roku kwotę tę zwiększono o 308,8 tys. zł ze środków rezerw celowych oraz o kwotę 36 tys. zł przeniesioną z części 29 – Obrona Narodowa. Prezes PAA dokonał trzech zmian w planie finansowym wydatków Agencji. Zmiany te nie naruszały przepisów art. 148 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*⁶.

Agencja wykonała wydatki w wysokości 87 592,7 tys. zł, co stanowiło 97,1% planu po zmianach (90 167,8 tys. zł). Kwota ta była wyższa o 1 733,2 tys. zł od wykonania w 2007 r., tj. o 2%. PAA w 2008 r. realizowała wydatki głównie w działach 750 Administracja publiczna (75 869,9 tys. zł – 86,6% ogółu wydatków) i 150 Przetwórstwo przemysłowe (11 719,4 tys. zł – 13,4% ogółu wydatków). Niezrealizowanie w całości planu wydatków po zmianach wynikało m.in. z niższego kursu euro, w związku z czym składka przekazana do CERN była niższa o 1 690 tys. zł (2% planowanych wydatków).

NIK pozytywnie ocenia wykorzystanie środków budżetowych przyznanych Agencji z rezerw celowych. Kwotę 308,8 tys. zł wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, na opłacenie dodatków specjalnych służby cywilnej, sfinansowanie skutków procesu opisu i wartościowania stanowisk pracy w służbie cywilnej, sfinansowanie wynagrodzenia dla osoby odwołanej z kierowniczego stanowiska państwowego w PAA oraz sfinansowanie dodatku służby cywilnej dla mianowanego z dniem 1 października 2008 r. urzędnika służby cywilnej zatrudnionego w Agencji.

⁴ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

⁵ Ustawa z dnia 23 stycznia 2008 r. - Dz. U. z 2008 r. Nr 19, poz. 117.

⁶ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

Niewykorzystane środki budżetowe (19,3 tys. zł) zwrócono na centralny bieżący rachunek wydatków budżetu państwa w terminie określonym w § 14 ust. 5 *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

3. Rozdysponowanie przez Prezesa PAA dotacji celowych, udzielonych z budżetu państwa, było zgodne z art. 33 *ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe*⁷ oraz przepisami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie dotacji celowej udzielanej w celu zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy stosowaniu promieniowania jonizującego*⁸.

Prezes Agencji podpisując w dniu 28 grudnia 2007 r. 22 umowy o udzielenie dotacji, rozdysponował środki budżetowe w wysokości 11 012 tys. zł (100% projektu planu) na zadania w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej oraz 370 tys. zł (100% projektu planu) na wydatki inwestycyjne. W *ustawie budżetowej na rok 2008* zaplanowano wydatki w dziale 150 – Przetwórstwo przemysłowe, w rozdziale 15004 – Zadania w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej, w planowanej wcześniej kwocie 11 382 tys. zł, w tym wydatki na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych w wysokości 370 tys. zł.

Na realizację działań prewencyjnych i ochronnych, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt. 1-10 *ustawy Prawo atomowe*, wydatkowano 11 010,7 tys. zł (99,9% przeznaczonych na ten cel środków), natomiast na inwestycje dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju (art. 33 ust. 2 pkt 11 ww. *ustawy*) wydatkowano 321,1 tys. zł (86,8% przeznaczonych na ten cel środków). Łącznie w rozdziale 15004 poniesione w 2008 r. wydatki wynosiły 11 331,8 tys. zł.

NIK pozytywnie ocenia rozliczenie dotacji celowych udzielonych z budżetu i niewykorzystanych do końca roku budżetowego.

4. Przeciętne zatrudnienie w 2008 r. w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 86 osób i było niższe od planowanego po zmianach o 16 osób, tj. 15,7% (dotyczyło korpusu służby cywilnej). W porównaniu do 2007 r. przeciętne zatrudnienie było niższe o 2 osoby (2,8%). W celu zatrudnienia nowych pracowników, PAA w 2008 r. przeprowadziła 7 postępowań, w wyniku których zatrudniono 7 osób (6,5 etatu) oraz dodatkowo 1 osobę na podstawie postępowania z 2007 r. Jednocześnie należy zauważyć, że w 2008 r. z pracy w Agencji

⁷ Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 251, poz. 1849.

odeszło 8 osób. Limit zatrudnienia od 2006 r. utrzymuje się na niezmiennym poziomie 102 osób, a przeciętne zatrudnienie nie przekracza 90 osób.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) w 2008 r. wyniosło 4 853 zł, co stanowiło wzrost o 21,1% w stosunku do 2007 r. (4 007 zł). Znaczący wzrost wynagrodzeń wynikał – poza podwyżkami ustawowymi (2,3%) – z procesu wartościowania i specjalnych dodatków finansowych z rezerwy celowej, a także, uzgodnionego z Ministrem Finansów, przeznaczenia wolnych środków na fundusz wynagrodzeń. Wydatki na wynagrodzenia zrealizowano w wysokości 5 017,7 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu po zmianach. Wysokość wypłaconych w 2008 r. nagród i premii wyniosła 609,5 tys. zł, tj. 12,4% zrealizowanych wydatków.

Od wypłaconych wynagrodzeń PAA odprowadziła składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, ubezpieczenia zdrowotne oraz PFRON w terminach określonych w *ustawie z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*⁹ i *ustawie z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych*¹⁰.

5. Przy realizacji zamówień publicznych Agencja przestrzegała zasad i trybów udzielania zamówień, określonych w *ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹¹. PAA w 2008 r. przeprowadziła 17 postępowań o udzielenie zamówień publicznych (6 postępowań w trybie zapytania o cenę, 9 postępowań w trybie przetargu nieograniczonego oraz 2 postępowania w trybie z wolnej ręki), w wyniku których zawarto umowy na dostawy towarów lub wykonanie usług, na łączną kwotę 1 374,3 tys. zł. Jedno postępowanie, ze względu na brak ofert, unieważniono.

W toku kontroli zbadano 5 największych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w wyniku których zrealizowano wydatki na kwotę 767 tys. zł.

6. Dochody własne Agencji na 2008 r. w dziale 750 w rozdziale 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej oraz wydatki finansowane z dochodów własnych zostały zaplanowane w wysokości 236,5 tys. zł. Realizacja dochodów własnych wyniosła 248,7 tys. zł (105% planu), zaś wydatki sfinansowane tymi dochodami 202,2 tys. zł (93,8%). Dochody pochodziły z tytułu opłat za egzaminy na inspektorów ochrony radiologicznej oraz za uzyskanie uprawnienia do zatrudnienia na stanowiskach o istotnym znaczeniu dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej (jednostkową opłatę w wysokości 337,80 zł wniosło 736 osób). Wydatkowanie środków następowało zgodnie

⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 123, poz. 776 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655.

z ich przeznaczeniem, na koszty związane z przyznawaniem ww. uprawnień. Agencja prawidłowo rozliczyła się z budżetem państwa z tytułu ustalonej na dzień 31 grudnia 2008 r. nadwyżki dochodów własnych, wpłacając terminowo na jego rachunek wymaganą kwotę 131 tys. zł.

7. NIK pozytywnie ocenia funkcjonowanie systemu kontroli finansowej i audytu wewnętrznego dotyczącego gromadzenia i rozdysponowania środków publicznych, a także prawidłowości gospodarowania mieniem w PAA. Badanie procedur kontroli finansowej wykazało, że w 2008 r. w Agencji zorganizowano systematyczny nadzór nad prawidłowością funkcjonowania tego systemu.

8. NIK pozytywnie ocenia sporządzanie i ewidencjonowanie dowodów księgowych oraz prowadzenie sprawozdawczości budżetowej w PAA.

Przeprowadzony przegląd analityczny ksiąg rachunkowych nie wykazał nieprawidłowości. Badaniem zgodności i wiarygodności ksiąg rachunkowych Agencji objęto 93 dowody i zapisy księgowe (dot. wydatków na łączną kwotę 1 731,9 tys. zł) wybrane losowo przy wykorzystaniu statystycznej metody monetarnej. Łączna wartość populacji podlegającej ocenie wynosiła 3 218,6 tys. zł. Wyselekcjonowaną próbę dowodów i zapisów księgowych poddano badaniu bezpośredniemu. W grupie badanych dowodów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Badaniem objęto także próbę 38 dowodów księgowych dobranych metodami niestatystycznymi¹² na łączną kwotę 257,3 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie ujmowania w księgach rachunkowych dowodów w tej grupie. Uwzględniając wyniki ekstrapolacji, NIK wydaje pozytywną opinię skuteczności systemu księgowości i kontroli finansowej oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych.

Sprawozdania Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-34 oraz Rb-Z i Rb-N pokazywały rzetelny obraz dochodów budżetowych, dochodów własnych i wydatków Agencji w 2008 r., a także zobowiązań i należności na dzień 31 grudnia 2008 r. (na koniec roku 2008 w Agencji należności nie występowały). PAA terminowo przekazywała sprawozdania budżetowe. W 2008 r. Agencja nie dokonywała korekt sprawozdań budżetowych Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N i Rb-Z. Na prośbę Ministerstwa Finansów w dniu 5 marca 2009 r. zostało skorygowane sprawozdanie kwartalne Rb-70 za okres od początku roku do końca IV kwartału 2008 r. w pozycji przeciętne zatrudnienie w grupie pracowników o statusie 02 („R”). NIK uznaje zasadność tej zmiany. W związku z odwołaniem wiceprezesa i powołaniem na to stanowisko innej osoby w okresie

¹² Wg metod: 5 największych wydatków w dziale 750 w §§ 4210, 4240, 3 największe wydatki w § 4270, wydatki zawierające się w przedziale 5 tys. zł – 12 tys. zł w § 4300, wydatki powyżej 3 tys. zł w § 4410, wydatki większe niż 8 tys. zł w § 4420 oraz wszystkie wydatki nie wylosowane metodą statystyczną w § 6060.

listopad – grudzień 2008 r. do kategorii kierowniczych stanowisk państwowych należały 3 osoby: prezes, wiceprezes i osoba odwołana ze stanowiska. W efekcie przeciętne zatrudnienie wyniosło 2,16. Zgodnie z zasadami wypełniania sprawozdania, pierwotnie w stosownej pozycji wykazano wartość 3, którą następnie zmieniono na 2. Zgodnie z obowiązującymi wymaganiami przeprowadzono okresową inwentaryzację.

9. NIK nie zgłasza zastrzeżeń do realizacji przez PAA wydatków w układzie zadaniowym. Zaplanowane wydatki, w łącznej kwocie 89 823 tys. zł, zostały ustalone i zestawione z budżetem tradycyjnym (układ: dział, rozdział, paragraf). W planach finansowych wyspecyfikowano prace, tytuły wydatków i kwoty oraz nazwy podzadań.

PAA określiła 8 mierników realizacji celów dla zadania podstawowego (1. Bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna) oraz 3 podzadań (1.1. Nadzór nad działalnością związaną z pokojowym wykorzystywaniem energii atomowej, 1.2. Ocena sytuacji radiacyjnej kraju, 1.3. Wypełnianie zobowiązań Polski¹³). Wykonanie tych zadań wg 5 mierników było równe lub wyższe od wartości planowanych. W przypadku 2 mierników (*Stosunek liczby inspekcji do liczby nadzorowanych działalności* oraz *Stosunek liczby spotkań bilateralnych przewidzianych w umowach do liczby spotkań faktycznie odbytych w %*) osiągnięto wartości poniżej zakładanych, a w przypadku jednego miernika (*Liczba uznanych skarg na decyzje Prezesa PAA*) nie wystąpiły określone zdarzenia – skargi. Osiągnięcie niższych niż planowano wartości ww. 2 mierników wynikało odpowiednio: z mniejszej liczby kontroli w stosunku do nadzorowanych działalności oraz trudności w uzgodnieniu terminów spotkań. NIK zwraca uwagę, że konstrukcja miernika odnoszącego się do spotkań bilateralnych powoduje, że jego wartość zwiększa się wraz ze zmniejszaniem się liczby faktycznie odbytych spotkań. Ponadto w mierniku położono nacisk na sam fakt odbycia spotkania a nie na realizację zadań i celów, jakie powinny być związane ze współpracą międzynarodową. Nie określono miernika dla podzadania 1.4. Tworzenie i koordynacja polityki w związku z odstąpieniem od jego stosowania przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów na spotkaniu w dniu 3 września 2007 r.

Realizacja wydatków w układzie zadaniowym była monitorowana na bieżąco poprzez porównywanie danych z rejestrów prowadzonych przez Departament Ekonomiczno-Budżetowy PAA z planem wydatków zarówno w ujęciu tradycyjnym jak i ujęciu zadaniowym. Po zakończeniu każdego kwartału sporządzana była informacja o wykonaniu budżetu zadaniowego, akceptowana i zatwierdzana przez kierownictwo Agencji.

¹³ Wypełnianie zobowiązań Polski wynikających z uczestnictwa w traktatach, konwencjach i organizacjach międzynarodowych w zakresie zagadnień jądrowych i ochrony przed promieniowaniem jonizującym oraz nieprolifracji.

10. Za zrealizowany należy uznać wniosek wynikający z kontroli wykonania budżetu państwa w 2007 r. Podjęte działania doprowadziły do zawarcia umowy najmu lokalu pomiędzy Centrum Obsługi KPRM (wynajmującym) a Jerzym Niewodniczańskim Prezesem PAA (najemcą) przy udziale PAA, obowiązującej od dnia 1 maja 2008 r. Agencja nie występowała w umowie jako najemca a całość kosztów zakwaterowania ponosiła osoba uprawniona do korzystania z zasobu lokalowego Centrum Obsługi KPRM – Prezes PAA.

11. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od formułowania wniosków pokontrolnych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Prezesa o przekazanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 i 2 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

(-) Stanisław Jarosz

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli